

ЧЕРВОНІЙ ПРАПОР

екрипція, міліція, оборона держави з суші та моря, маши (морські літальні) та інші приналежності для корабельства; морська торгівля, карантин (введення хворих до держави), морські шпиталі, риболовство при берегах моря та в середині країни, біте грошей, організація та контроль банків та видрук паперових грошей, шадвичі класи, регульовані міри та ваги, патенти, заряд над Індіанами, приймає в підданство, справи що до шлюбу та розводу, організація криміналів і на решті справи що тичать ся двох або більше провінцій.

Сенатори іменують ся на все жите генеральним губернатором Канади. Сенатор повинен мати не менше як 30 літ і мати в тій провінції, яку має заступати, нерухомого маєтку не менше \$4.000. Члени палати після вибірають ся на родом на 5 літ, по одному на 20.000 населення. Раніш право голосу мав кожний мущина роджений в Канаді або прийнятий в підданство не молодший 21 р. мавший власність по містах не менше \$300, в інших місцях \$150 або мавший відповідні доходи. Тепер ціля права має право голосу кожний мущина від 21 року сая єсть горожанином Канади. А горожанином є кожний той, хто прожив три роки в Канаді, не виїжджаючи поза її границі.

На чолі виконуючого правительства Канади стоїть генерал-губернатор; він є заступником короля старої Англії. В его імя отворяє парламент, іменує губернаторів провінцій та інше, але в той час він є відвічалним перед парламентом старої Англії. В усіх адміністративних справах генерал-губернатор самостійний, він муєть робити ціля згоди верхньої ради. Рада єя складаєть ся з міністрів вибраних з поміж членів парламента. Міністри відвічалні в своїх поступованях перед парламентом і доти урядують, доки мають за собою більшість в палаті посівів. Тепер в Канаді дванадцять міністрів в державнім парламенті: 1) премієр, 2) міністер почт, 3) морський та рибачтва, 4) фінансовий, 5) судівництва, 6) залізниць та каналів, 7) державних будовань, 8) міліції та оборони, 9) внутрішних справ, 10) хліборобства, 11) торгівлі та промислу, 12) заграничних справ. Кож-

дий міністер дістає пенсії 7.000 дол., а премієр (перший міністер) 12.000 річно. Крім міністерств в місті Отаві містять ся вищий суд на цілу Канаду.

Отакий державний устрій Канади; який він що в ній злого, що доброго напишемо в слідуєчій числі.

В СПРАВІ УКР. СОЦ. СОЮЗА.

Тов. Мир, Стечинин написав статю в „Western Clarion“ в справі заснованя „Українського Соціалістичного Союзу (Ліги) С. П. К.“ Домініяльний Екзекутивний Комітет нашої Партії мав радитись над сією справою 19 сего місяця. Поки що товариші англїчане прихильно відносять ся до наших заходів по організації Укр. Соц. Союзу.

Після статуту нашої Партії на партійнім з'їзді нї Дом. Екзек. Коміт., нї Редакція Центрального Органу не мають рішачого голосу; вони мають тільки скласти справозданє з своєї діяльності за рік. Також члени Д. Е. К. та Редакції не можуть бути вибраними в послї на з'їзд іншими комітетами, щоб не могли впливати на присуд з'їзда що до діяльності Д. Е. К. та Редакції.

Тому і будучий Генеральний Комітет У. С. С. та його Редакція теж, після партійного статуту, повинні мати на загальних з'їздах тільки дорадчі голоси і складати справозданя, як і Д. Е. К.

Крах.

Послїдні два тижні уся людність Нью-Йорку і дальших міст переживала в величезній тревозі і страху. Причиною було банкрутство одного банку за другим, одної інституції за другою.

Загальний крах фінансовий спричинил фінансові операції мідяного магната Авг. Heinze. По його причині захиталась величезна ньюйоркська фірма Knickerbocker Trust Co., в якій було до 66.000.000 дол. депозитів. Заледві троха людність охолонула з вражіння, як знов другий великий ньюйоркський банк: Trust Co. of America замкнув виплати не будучи в силі сплатити своїх довжників, що товарами кинули ся по зворот своїх депозитів. Сума заорезованих депозитів в тїм банку виносить около 50.000.000 дол.

Рівночасно оголосив банкрутство фірма Mayer & Co. з довгом 6.000.000 дол.

Паніка банкова в Нью-Йорку перенесла ся до Пітсбургу де оголошено банкрутство фірми Security Investment Co. і звязаною з нею фірми Westinghouse Electrical & Manufacturing Co.

Головний урядовий контролор банків розслїдив стан фінансів і орік, що усі ньюйоркські банки стоять на сильних підставах і нема нийменшої обави, що до їхньої виплатности.

Невиплатність банкі, нехай і буде, як ур. комісар хоче, лиш там часова, відбила ся і на робітничий клас сі Westinghouse Electric Co. викинула на брук 6000 робітників, залізниця Harriman 2000 і т. д. і т. д.: день в день прифосають часописи сотки відомостей, про видаюване робітників і замиканє фабрик. Нью-Йоркські фінансові потреби відбули ся у цілому краю. Атмосфера фінансова в Америці з дня на день починає ставати тяжкою. Скаженннн спекуляції опановує усіх дрібних капіталістів. Хтось робить мільони, а хтось інший тратить сотки. Число мільонерів днес виносить у нас 1 прц. загального числа людности. Той і прц. посїдає 99 проц. усього маєтку в краю.

Деж ронша людности? На позісталих 99 проц. людности припадає сей і прц. національного маєтку. Величезна більшість має велике, кругле нічо.

І отсе є драма, якої прольбог власне розпочав ся — а ся драма тикає ся усіх тих дрібних капіталістів, знаних тут під назвою „middlemen“, яких складають ся власителі малих фабрик, склепів, шап і т. д. Вони, з капіталом кількатисячним уважають се бе за споріднених і рівних великим капіталістам помімо своїх пустих жолудків і дравих кишень.

Капітал не погорджує навіть і мідню. І от повстають банкі і трест-компанії, де дає ся 4 прц. і 5 прц. за укляване грошей на найобридливішій спекуляції. Гроші ідуть на спекуляцію безрозбору, а коли та показала ся нещасливою — тоді наступає крах. Резервоний капітал є звичайно дуже малий (Knickerbocker Trust Co. стратила 66.000.000 дол., резервоний капітал виносив всего на всего 1.000.000

дол.) і по відлученю судових коштів не лишає ся нічого.

А які се люди тратять сі гроші і що з ними діє ся.

Досить раз перейти ся через банк на 5-тій евні, щоб побачити, що се є класа середно-заможна. І ся класа тратить своїх пару сот заощаджених доларів, які піддержували життєві склепиків або дрібних фабрик, а в слїд за тим сі дрібні підприємства мусять упадати і зникати. А місто склепиків, фабричок і дімків виростають „Department Stores“, великанські фабрики і 40 поверхові каменїці. Класа дрібних капіталістів гине — а великий капітал росте... росте...

Велика французька революція звалила феодализм і цим скоротила теревий шлях поступу. Днес у нас в Америці точить ся не менше завзята боротьба, боротьба за економічну свободу. А борють ся два не примиренні вороги: капітал і праця. По одній стороні золото, по другій солідарність і самосвідомість доведених до краю терпіння робітничих мас.

(З Американської Свободи.)

Гей, до бою!

Гей, до бою, товариші, За красную долю, Вороженьків побідити, Дїстатись на волю!

Вороженьків побідити, Котрі нас морили В криміналах, у кайданах, На стосах палили.

Тільки муки нам робили, Того нещасити, А ми стогнем дальше в ярмі, Воїмоєь скидати

Тое ярмо, що ся віло В робітничу шкуру! Чиж не час нам вже сказати, Щоби знали міру

Тї прокляті мохомори, Пани череваті, І велика дрань-голова, Тонкі і пузати.

Ой час брати вже великий, Лиш не всі ще знаєм, Бо є більша час нас темних, Що лиш нарікаєм.

Нарікаєм, проклинаєм Свою гірку долю: Та що з того, — не то треба, Щоб дістати волю.

Але треба робітників Організувати, Товариства соціалні Всюди закладати.

Нехай гремить тоє слово В нас соціаліста, І на вас, прокляті дуки, Буде наша німета!

Пімета за те, що ви злії, Не добрі паляюки, Висисаєте кров нашу, Як тії гадюки.

Та недовго тії муки! Час нам вже повстати І на катів кривопійців Громи посилати!

І ми маєм надію, Лиш ви брати жваво, Що і тутка здобудемо Робітничє право.

Лише треба здобувати, Труду доложити, А як тос непоможе, То сили ужити.

А де сила, там армата Нічо не поможе! Тоже до бою, брати мої, Нам лиш бій поможе.

Д. Параговський.

3 робітничого життя.

ПРИЧТА ПРО БАСА.

Під Вінніпегом за місячним парком іде робота на Сїпярській залізницї. Тї робітники, що там працюють, кажуть сил нема більше терпїти, що їх просто замує роботою бас Петрик. Яко вірний пес капіталістів стоїть над робітником і не дає йому на мінуту спити рсзїгнути. Так цілий день. Він зменьшив платню з \$2 на \$1.75 сквітував більшість людей, а решту мордує овертаймами. Які тільки мають ся в англійській мові лайки та погані слова він висипає на голови робітникам, і таке гавканє та погрози сквітувати чуїють пролетарї задушно з ранку до ночі.

Дивуєш ся до чого може оскажєнїти людина за того долара. Колиб Петрикові сказали віпати, то він би і вішав з такою ж лютїстю! Ми порадилиб йому поїхати до Росїї, там тепер дуже уряд потребує катів.

Але дивуєш ся, як стільки людей маючих честь і руки дозволяють одному безсовісному з них з нуцатись!

В Росїї такого-б божевільного вразби загнуздали. В Росїї робітництво бореть ся, щоб десятники (баси та формани) були вибрані самими робітниками спромїж самих робітників. І по богатых фабриках Росїї уже самі пролетарї назначають собі десятників. В Росїї перед пролетарями тремтять і самі вчені інжїнери. Там заведено такий звичай, коли робітники незадоволені десятником або інжїніром, то садять його в чорний мішок від угля і поклавши на вільбару,